

הגדה של פסח

קיבוץ בארי

תשפ"ה | 2025

על קירות בארי

על קירות בארי כתבתי קורותיה
ממקורות ומעמקים קרועי קר
עת קראו את הקורה בכאב ואורותיה
נפלו לערפל ואפלת לילה ויללה כמקור
לתפלה כי נפלו ילדיה ודלת געולה
לרחמי שמים נושמים שממה ושכול
הורים ללא רחמים מי ינחם כי קלה
לוחשת אל טל ומטר ומתר לבכות למי שיכול
יש שעה רוחשת חשה אך יש שחר והלה

אנדד אלדן

הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם

ראש-חֹדֶשִׁים, ראשון הוא לָכֶם לְכָל חֹדֶשִׁי הַשָּׁנָה, חֹדֶשׁ
הָאָבִיב. וּבְחֹדֶשׁ הָאָבִיב, בְּאַרְבַּעַה-עָשָׂר בּו זְמַן חֲרוּתֵנוּ. וְהִיא
הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכְרוֹן, וְחַגְתֶּם אוֹתוֹ לְדוֹרוֹתֵיכֶם. חֲקַת עוֹלָם
תִּחְגְּהוּ, כִּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי אֶת צְבָאוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם. הַיּוֹם הַיִּיְתָם לְעַם:

שמות, י"ב

פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים קוֹדֵם לְפִרְנָסַת עֲנִיִּים וְלִכְסוּתוֹ.
וְאִין לָהּ מִצְוָה גְּדוּלָּה כַּפְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים שֶׁהַשְּׁבוּי
הָרִי הוּא בְּכָלֵל הָרָעָבִים וְהַצְּמָאִים וְעָרוּמִים
וְעוֹמֵד בְּסִכְנַת נַפְשׁוֹת. וְהַמַּעֲלִים עֵינָיו מִפְּדִיּוֹנוֹ
הָרִי זֶה עוֹבֵר עַל "לֹא תֹאמַץ אֶת לִבְבְּךָ וְלֹא
תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ" וְעַל "לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ"
וְעַל "לֹא יִרְדְּנוּ בְּפִרְךָ לְעֵינֶיךָ".
וּבִטֵּל מִצְוֹת "פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לֹ"ו". וּמִצְוֹת
"וְחִי אַחִיךָ עִמָּךְ", "וְאַהֲבֵת לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ",
"וְהִצַּל לְקַחֲחִים לַמָּוֹת" וְהִרְבֵּה דְבָרִים כְּאֵלוֹ.

וְאִין לָהּ מִצְוָה רַבָּה כַּפְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים.

8

הרמב"ם, משנה תורה, הלכות מתנות עניים

אנחנו אחראים

אם קצרה ידנו מהציל לקוחים למות – אנחנו, המוצלים, אחראים לשארית ישראל. אין כתפים אחרות להטיל עליהן. אין גב להתחבא מאחוריו. העובדה כי אותנו, הניצבים כאן, העלה גורל ישראל אל החוף – מחייבת. אי אפשר שלא תחייב. בגולה היה אדם מישראל מכוון פניו לקראת ציון, בציון חייב אדם מישראל לכוון פניו לסוכת־ישראל הנופלת, הנופלת בכל מקום ובכל הדרכים. בכל יום ויום חייב אדם לראות את עצמו כמי שמכריע את הכף: ליציאת מצרים או להארכת הגלות. יהיו כל מעשינו מכוונים לקריעת הים ולקבלת שבים.

כתבי ברל כצנלסון, תש"י

כוס ראשונה

כוס החירות נישא ליציאת ישראל
משעבוד לחירות, מגולה לגאולה.
לחירות שהיא עצמאות לכל אחד ואחת,
בכל מקום ובכל זמן.
לחיים ולישועה!

כוס ראשונה מוקדשת בעת הזו לחירות
הבסיסית ביותר, שנלקחה מחברינו
וחברותינו שנחטפו בשבת ההיא.
לכל אחד ואחת חירות לחיות חיים מלאים,
בטוחים וחופשיים, עם משפחותיהם,
עם קהילותיהם. לחטופים שאינם בין
החיים, הזכות לשוב לאדמת בארי.

**נרים כוס יחד, מתוך כוונה עמוקה -
קהילת בארי לא תשקוט עד לשובם
של החטופים והחטופות כולם!**

שער ראשון - אביב

היום

אתם יצאים בחדש האביב.

שמות י"ג

הגיע

ליל פסח.

הלילה הזו כל העולם כלו

אמרים בו הלל.

הלילה הזו אוצרות טללים נפתחים.

שפע של אביב.

מן המקורות

תהלוכת ילדים נושאי השיבולים

שירה

אביב אביב הגיע הוריק
שדה גם כר כל עין הוא
מפתיע בשלל פרחי הבר
מעל נטוי רקיע מרחיב
בתכול עמוק, למטה ים
ירגיע, שליו הוא כתינוק
ואור כה רב וזהר ודומיה
סביב - מבהיק מזיו הטוהר
עולם נאה, חביב.

מילים: אפרים תלמי
לחן: דניאל סמבורסקי

שירה

שיבולת בשדה כורעה
ברוח מעומס גרעינים כי
רב. ובמרחב הרים יום כבר
יפוח השמש כתם וזהב.
עורו הוי עורו שורו בני
כפרים קמה הן בשלה כבר
על פני הכרים קיצרו
שילחו מגל עת ראשית
הקציר שדה שעורים תמה
זר חג עוטרות, שפע יבול
וברכה. לקראת בוא
הקוצרים בזוהר מזהרת,
חרש לעומר מחכה הבו
הניפו נירו לכם ניר חג
לקמה, עת ראשית קציר.
קיצרו, שילחו מגל עת
ראשית קציר.⁵

מילים ולחן: מתתיהו שלם

הנה

הסתו עבר,
הגשם חלף הלה לו,
הנצנים נראו בארץ
עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע בארצנו.
התאנה חנטה פגיה
והגפנים סמדר נתנו ריח

שיר השירים ב'

ניצא השדה

נלינה בכפרים,
נשכימה לקרמים.
נראה אם-פרחה הגפן,
פתח הסמדר
הנצו הרמונים

שיר השירים ז'

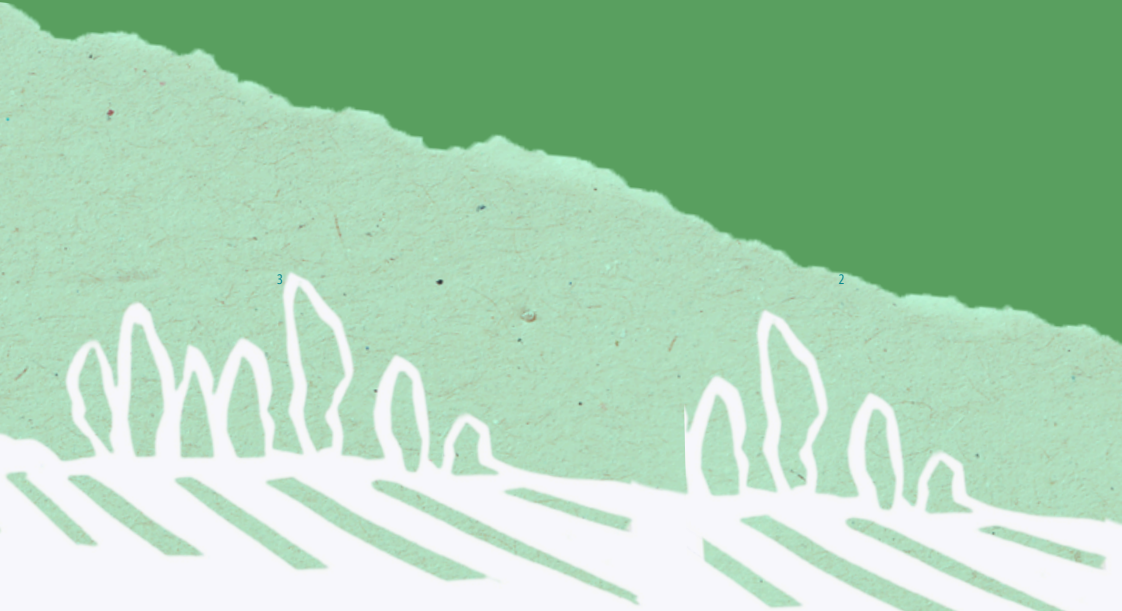

כוס שניה

כוס ברכה נישא לכשורת האביב
לשנת תבואה חדשה
לברכת שמים ולתנובת הארץ
בפתח חג החירות
לחיים ולהתחדשות!

מנה ראשונה

שער שני - יציאת מצרים

אם/אב הסדר

הננו מוכנים לקיים המצווה ולספר ביציאת מצרים יחד עם כל ישראל, ואת מועד החרות נוסיף לקדש בבית זה, אנו ובנינו ובני בנינו, עד עולם.

הָא

לְחָמָא עֲנִיא

דִּי אֶכְלוּ אַבְהֵתְנָא

בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם.

כָּל דְכַפִּין יִיתִי וְיִיכַל,

כָּל דְצָרִיךְ יִיתִי וְיִפְסַח.

הַשְׁתָּא הָכָא,

לְשָׁנָה הַבָּאָה

בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל.

הַשְׁתָּא עַבְדִּי,

לְשָׁנָה הַבָּאָה

בְּגֵי חוֹרֵין.

מִן הַמְקוֹרוֹת

שירה

יהיה בסדר

אני אכין שולחן גדול לכבוד הסדר
יהיה בסדר יהיה בסדר

אתם תבואו כי אתם תהיו אורחים
נביא פרחים נביא פרחים

אני אלבש שמלה של חג אתה יודע
זה משגע זה משגע

או שאולי אלבש דווקא שמלה סגולה
את יכולה את יכולה

על השולחן שלי יהיו מצות ויין
נשתה לחיים נשתה לחיים

אני אדליק את הנרות על השולחן
הכל מוכן הכל מוכן

יהיו פרחים תהיה מפית בכל צלחת
נשיר ביחד נשיר ביחד

שירים יפים שירים שקטים עד מאוחר
שירים של חג שירים של חג

מילים: לאה נאור   לחן: קובי אושרת

יחזק

חוצה את המצה לשניים ומצניע.ה מחצית לאפיקומן.

גם השנה ליבנו חצוי. חציו כאן, סביב השולחן, מתמלא בשמחה ובהודייה גדולה על המשפחה ועל היחד שלנו, על חרותנו, על כוסנו הרוויה, על כל הטוב הזה שזכינו לו.

וחציו השני בעזה, עם שבוינו, שאין להם לא חרות ולא גאולה, ולא סדר.

בעת ובעונה אחת, הלב נמצא במקומות רבים בארץ, בבתים בהם משפחות השבויים וסביב שולחנם מקומות ריקים. הלב שלנו שבור לרסיסים.

הכאב הזה חד, מפלח, הכאב הזה נשחק בשגרה. ניתן לו מקום בסדר שלנו.

עפ"י הרבה אלונה ליסיצה

מה נִשְׁתַּנָּה

הֲלִיָּלָה הַזֶּה מְכַל הַלֵּילוֹת?
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמֶצֶה,
הֲלִיָּלָה הַזֶּה - כּוֹלוּ מֶצֶה.
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת,
הֲלִיָּלָה הַזֶּה כּוֹלוּ מָרוֹר.
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מְטַבְּלִין אֶפְלוּ פְּעַם אַחַת,
הֲלִיָּלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְּעָמִים.
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין מְסַבֵּין,
הֲלִיָּלָה הַזֶּה כָּלְנוּ מְסַבֵּין.

”ומה השתנה לך מה השתנה? אני השתניתי לי השנה.
ובכל הלילות, בכל הלילות שאלתי רק ארבע קושיות.
הלילה הזה יש לי עוד שאלה - עד מתי יימשך מעגל האימה?
רודף הוא נרדף, מכה הוא מוכה, מתי ייגמר הטירוף הזה?
ומה השתנה לך מה השתנה? אני השתניתי לי השנה”

מתוך: חד גדיא / חוה אלברשטיין

אם/אב הסדר

רְבֹן גְּמְלֵי־אֵל הָיָה אֹמֵר; כָּל-מִי שֶׁלֹּא אָמַר
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלוֹ בַּפֶּסַח, לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ.

ואלו הם:

פֶּסַח, מִצָּה, וּמְרוֹר

ילד פסח על שום מה?

אב פסח זה שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש
היה קיים. על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי
אבותינו במצרים.

ילד מצה זו שאנו אוכלים על שום מה?

אב על שום שלא הספיק בצקם להחמיץ ויאפו את
הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות.

ילד מרור זה שאנו אוכלים על שום מה?

אב על שום שמיררו המצרים את חיי אבותינו במצרים.

כְּנַגַּד אַרְבָּעָה בָּנִים דִּבְרָה תוֹרָה:
אָחַד חָכֵם, וְאָחַד רָשָׁע, וְאָחַד תָּם, וְאָחַד
שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשֹׂאֵל.

חָכֵם

מָה הוּא אוֹמֵר?
מָה הָעֲדוּת וְהַחֲקִים וְהַמְשָׁפְטִים אֲשֶׁר צָוָה ה' אֱלֹהֵינוּ
אֶתְכֶם?
שְׂאִין מִפְּטִירֵין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמֵן.
(זאת אומרת שלא מספרים את ההגדה פעמיים)

רָשָׁע

מָה הוּא אוֹמֵר?
מָה הָעֲבוּדָה הַזֹּאת לָכֶם?
לָכֶם - וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שְׁהוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ מִן הַכֶּלֶל -
כִּפָּר בְּעֵקֶר. אָמֹר לוֹ: "בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי
מִמִּצְרָיִם." לִי וְלֹא-לוֹ. אֵלּוּ הָיָה שָׁם, לֹא הָיָה נִגְאָל.

תָּם

מָה הוּא אוֹמֵר?
מָה זֹאת? בְּחוּזֵק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרָיִם מִבֵּית עַבְדִּים.

וְשְׂאִינוּ יֹדֵעַ לְשֹׂאֵל

מָה הוּא אוֹמֵר?
אֶת פֶּתַח לוֹ. וְהִגִּדְתָּ לְכַנְּהוּ בַיּוֹם הַהוּא לְאֹמֵר, בְּעִבּוֹר
זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם.

ארבעה אחים

וזה שלא ידע לשאול
לקח את היפה מכל
שילב ידו בתוך ידה
וחזר איתה להגדה
שילב ידו בתוך ידה
וחזר איתה להגדה

לאן הובילו הדרכים?
היכן ארבעת האחים?
בשיר שלנו ידידי
אסור לשאול יותר מדי
בשיר שלנו ידידי
אסור לשאול יותר מדי
מילים ולחן: נעמי שמר

ביום בהיר ונהדר
יצאו מתוך ההגדה
חכם ותם רשע גדול
וזה שלא ידע לשאול
חכם ותם רשע גדול
וזה שלא ידע לשאול

וכשארבעת האחים
יצאו לנוע בדרכים
מיד מכל ארבע רוחות
פרחים הגיעו וברכות
מיד מכל ארבע רוחות
פרחים הגיעו וברכות

פגש חכם בחכמה
אהב התם את התמימה
והרשע בתור אישה
תפס מרשעת איומה
והרשע בתור אישה
תפס מרשעת איומה

וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ

אֲרַמִּי אֲבֹד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִם וַיִּגְרַשׁ שָׁם בְּמִתֵּי מֵעֹט,
וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וְרַב. וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ,
וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה. וַנִּצְעַק אֶל ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קִלְנוּ, וַיִּרְא אֶת עֲנֵינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ.
וַיּוֹצֵאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה וּבְמָרָא גָּדֹל
וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתֵּיִם. וַיְבִאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה, וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת
הָאָרֶץ הַזֹּאת, אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ.

דברים כ"ו

וַיַּעֲבֹדוּ

מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרָה, וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעֲבֹדָה
קָשָׁה, בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשָׂדֵה, אֶת כָּל עֲבֹדָתָם
אֲשֶׁר עֲבָדוּ בָהֶם בְּפָרָה.

שמות א'

וּכְאֲשֶׁר

לַעֲנוּ אֹתוֹ כִּן יִרְבֶּה וְכִן יִפְרֹץ.

שמות א'

וַיֵּצֵא

פְּרָעָה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל הַבֶּן הַיְלֹוד הַיְאָרָה
תִּשְׁלִיכֶהוּ וְכָל הַבַּת תַּחֲיֶינָהּ.

שמות א'

וְלֹא יִכָּלֵה

עוֹד הַצְּפִינֹו וַתִּקַּח לוֹ תַּבַּת גִּמָּא וַתַּחְמְרָה
בַּחֲמֵר וּבְזָפַת וַתִּשֶׂם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד וַתִּשֶׂם בְּסוּף
עַל שַׁפַּת הַיָּאָר.

שמות ב'

שירה

דומם שטה, תיבה קטנה
על היאור הזך
ובתיבה משה הקטן
ילד יפה ורך
הס הגלים השובבים
משה הקטן פה שט
לא יטבע, חיה יחיה
ילד זה הקט.

מילים: קדיש יהודה סילמן
לחן: עממי

וַיְהִי

בַּיָּמִים הֵהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו וַיֵּרָא
בְּסִבְלָתָם. וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרֵי מִכָּה אִישׁ עִבְרֵי מֵאֲחָיו.
וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אִין אִישׁ וַיִּהְיֶה אֶת הַמִּצְרֵי
וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל. וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, וַיִּבְקֹשׁ
לְהַרְגֵּם אֶת מֹשֶׁה. וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב
בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּאֵר.

שמות ב'

וּמֹשֶׁה

הָיָה רָעָה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חֲתָנּוֹ כִּהְיָן מִדְיָן וַיִּנְהַג אֶת
הַצֹּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר; וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרָבָה.
וַיֵּרָא מִלְאָךְ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה, וַיֵּרָא
וַהֲנִיָּה הַסֵּנֶה בַעַר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינֶנּוּ אֶכְל.

שמות ג'

וַיִּקְרָא

אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֹּאמֶר: רֵאָה רְאִיתִי אֶת
עֲנִי עָמִי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם; וְאֶת צַעֲקוֹתֶם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי
נִגְשָׁיו; כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאֲבָיו. וְעַתָּה לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ
אֶל פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת עָמִי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.

שמות ג'

אם/אב הסדר

וְאַחַר

בְּאוֹ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרָעָה:
שְׁלַח אֶת עַמִּי!
וַיִּכְבֵּד פְּרָעָה אֶת לְבוֹ גַּם בַּפֶּעַם הַזֹּאת,
וְלֹא שְׁלַח אֶת הָעָם.

מקרא, שמות ח'

שירה

מהר משה צווה פרעה:
שלח נא את עמי!
מצוות האל אמור נא לו:
שלח נא את עמי!
קומה, לך נא אל כבד הלב הרע,
צו לו בשמי:
שלח נא את עמי.

מילים ולחן: עממי

כמו אז, גם היום, אנחנו דורשים בקול ברור -
שחררו את חברינו וחברותינו, מקומם כאן.
חירות, עכשיו.

אלו עֵשָׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל־הַמִּצְוֹת
בְּמִצְוֹת, וְאֵלוֹ הֵן:

בַּרְד

דָּם

אֲרֻבָּה

צְפוּדָע

חֹשֶׁךְ

כִּינִים

**פֶּצֶת
בְּכוֹרוֹת**

עֲרוֹב

דָּבָר

שַׁחִין

וְיִהְיֶה

מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה, וְיִהְיֶה בְּעֵצָם
הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם.
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם:

זְכוֹר

אֵת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִמִּצְרָיִם,
מִבֵּית עֲבָדִים.

שמות י"ג לחן: יהודה שרת

וגם אנחנו נזכור.

וגם ילדינו יזכרו. ונכדינו, ונכדיהם.

נזכור את היום ההוא, באוקטובר 2023, בו השתנה עולמנו לבלתי
היכר. נזכור את שקרה לנו, את האנשים שאיבדנו, את בארי
שהייתה ולעד תהא אחרת.

נזכור את היום ההוא.

אִיךָ נִשְׁמַר אֶת הַחֶרֶד הַזֶּה
בְּשִׁבְלֵי הַדִּוְרוֹת הַבָּאִים
בְּאִיזָה סֶלַע נִשְׁמַר אֶת צְלָעוֹת הַחֶרֶד הַזֶּה
בְּשִׁבְלֵי הַדִּוְרוֹת הַבָּאִים
וְאִיךָ נִשְׁגִּיחַ עַל הַזְכָּרוֹן שִׁימְשִׁיךְ לְדָמָם,
וְאֵת הַזֶּעַם אִיךָ נִקְפִּיד שְׁלֹא יִשְׁכַּח
בְּשִׁבְלֵי הַדִּוְרוֹת הַבָּאִים
וְאִיזוֹ צְנֻצָּנֹת פּוֹרְמָלִין תְּכִיל אֶת רִקְמַת הַצֶּעַר,
וּבְאִיזוֹ מִשְׁנֹאָה נִצִּיב אֶת הָאֲטוּמִים
שֶׁל הַיְּאוּשׁ וְהַבְּרָזָל
בְּשִׁבְלֵי הַדִּוְרוֹת הַבָּאִים
וְאֵת הַמְּטָפוֹרוֹת הַמְּחַפְּשׁוֹת מוֹלְדֵת אִיךָ נִדְחֵק לְחֶרֶד
בְּשִׁבְלֵי הַדִּוְרוֹת הַבָּאִים
וְאִיךָ נִשְׁמַר אֶת הַחֶרֶד הַזֶּה אִיךָ נִשְׁמַר אֶת הַחֶרֶד הַזֶּה
בְּעֵינִים קְרוּעוֹת בְּמִצַּח נְחוּשׁ
בְּשִׁבְלֵי הַדִּוְרוֹת הַבָּאִים.

ישראל נטע

וַיִּשְׂאוּ

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶם, וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם.
וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'.

וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת-יָדוֹ עַל הַיָּם, וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם. וַיִּבְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בַּתּוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִיַּמִּינָם וּמִשְׂמָאלָם.
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאִים בְּיַד רָמָה.

שמות י"ד

אם/אב הסדר

אֶז יִשִּׁיר מֹשֶׁה

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת: אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָאָה גָאָה סוֹס
וּרְכָבוֹ רָמָה בָּיָם. וַתִּקַּח מְרִיָּם הַנְּבִיאָה אֶת הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתִּצְאֵן
כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בַּתְּפִילִּים וּבַמַּחֲלֹת.

שמות ט"ו

אשירה לה' - מחוללות עם תופי מרים

אותה שעה

בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקדוש - ברוך-הוא.
אמר להם הקדוש-ברוך-הוא:
מעשה ידי טובעים בים - ואתם אומרים שירה לפני?

תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין, דף ל"ט

שירה

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו
כאילו הוא יצא ממצרים.

כוס שלישית

כוס געגועים ותקווה נישא לדרך הביתה.
לאמונה ברוח האדם,
ובכוחה של קהילה לנוע ביחד במסע.
לאורך הנשימה הנדרש.
לחיים ולתקווה!

שער שלישי - קיבוץ גלילות

אם/אב הסדר

וַיֵּלְכוּ

שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא מָצְאוּ מַיִם.

וַיִּצְמָא שָׁם הָעָם לַמַּיִם.

וַיֵּלְזוּ הָעָם עַל מִשָּׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה הָעֲלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם

לְהָמִית אֹתִי וְאֶת בְּנֵי וְאֶת מְקַנֵּי בְּצִמָּא.

שמות י"ז

הפלא ופלא
הפלא ופלא, פלא
הפלא ופלא
אמן סלה

וקרניים צמחו לגדי
קרני צור, קרני סלע, סלע
וזאבים שבעים נגח בן
ועבר באש במים, מים
וזאבים שבעים נגח בן
ועבר באש במים, מים.

הפלא ופלא
הפלא ופלא, פלא
הפלא ופלא
אמן סלה

מילים: יעקב דוד קמזון
לחן: ידידיה קמזון

ומשה היכה על צור
במטה היכה על סלע, סלע
במטה היכה על סלע
ויצאו ממנו מים, מים
במטה היכה על סלע
ויצאו ממנו מים, מים.

הפלא ופלא
הפלא ופלא, פלא
הפלא ופלא
אמן סלה

ומשה הביא גדי
וינקהו דבש מסלע, סלע
ויהי קולו כמעין
זך וצלול כמים, מים
ויהי קולו כמעין
זך וצלול כמים, מים.

קומו, תְּעִי מְדַבֵּר, צֵאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׂמָמָה;
עוֹד הַדֶּרֶךְ רַב, עוֹד רַבָּה הַמְּלַחְמָה.
רַב-לָכֶם לְנוֹעַ, לְנוֹד בְּעַרְבָּה -
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׁה דֶּרֶךְ גְּדוּלָּה, רַחֲבָה.
רַק אַרְבָּעִים שָׁנָה נִתַּע בֵּין הַהָרִים -
וּבַחֹל טָמְנוּ שָׂשִׁים רַבּוֹא פְּגָרִים.
קומו אִפּוֹא, נָדִים! עֲזְבוּ אֶת-הַשְּׂמָמָה!
אֶךְ אֵל-יֵעַל קוֹלְכֶם, דִּרְכוּ עוֹ בְּדַמְמָה!
פֶּן-צַעֲדְכֶם יִרְגִּז מְדַבֵּר וְנִרְדְּמִי -
אִישׁ וְאִישׁ בְּלִבּוֹ יִשְׁמַע הַד פְּעַמָּיו!
אִישׁ בְּלִבּוֹ יִשְׁמַע קוֹל אֱלֹהֵי דִבְרֵי:
יְהִי! הַיּוֹם אֵל-אֶרֶץ חֲדָשָׁה אֶתָּה עֹבֵר!
לֹא! לֹא לָחֶם קָלְקַל, שָׁלוֹ וְדָגַן שָׂמִים -
לָחֶם עֶצֶב תֹּאכַל, פְּרִי עֵמֶל יָדַיִם!
לֹא! לֹא אֶהְל תִּהְיוּ וְעֲלִיּוֹת שְׂחָקִים -
בֵּית אַחַר תִּבְנֶה, אֶהְל אַחַר תִּקְיִם!
כִּי מִלְּבַד הַמְּדַבֵּר תַּחַת הַשְּׂמָמִים,
עוֹד לְאֱלֹהֵי עוֹלָם גְּדוּל רַחֲב יָדַיִם.
וּמִלְּבַד יֵלֵל הַיְשִׁימוֹן, דְּמִי הַצְּיָה -
תִּרְגֹּשׁ תַּחַת שְׂמִשׁוֹ אֶרֶץ יִפָּה-פְּיָה.

ח.נ. ביאליק

שירה

הִנֵּה יָמִים בָּאִים, נְאֻם-יְהוָה,
וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בְּקִצֹּר,
וְדַרְךְ עֲנָבִים בְּמִשְׁךְ הַזֶּרַע;
וְהִטִּיפוּ הַהָרִים עָסִיס,
וְכָל-הַגְּבָעוֹת תִּתְמוּגְגְנָה
וְשִׁבְתִּי, אֶת-שָׁבוֹת עַמִּי יִשְׂרָאֵל,
וּבְנוּ עָרִים נְשֻׁמוֹת וַיֵּשְׁבוּ,
וְנָטְעוּ כְרָמִים
וְשָׁתוּ אֶת-יַיִנָּם;
וְעָשׂוּ גִנּוֹת,
וְאָכְלוּ אֶת-פְּרִיָהֶם.
וְנָטְעוּתַיִם, עַל-אֲדָמָתָם;
וְלֹא יִנְתָּשׁוּ עוֹד,
מֵעַל אֲדָמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם.

עמוס ט'

לחן: מימי קלמר

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה
לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ
שֶׁלֹּא אֶחָד בְּלֶבֶד
עֵמֶד עָלֵינוּ לְכֹלֹתֵנוּ
אֶלָּא שְׁבִכְל דּוֹר וְדוֹר
עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכֹלֹתֵנוּ
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְצִילֵנוּ מִיָּדָם

**שנים שאנחנו יושבים לשולחן הסדר ושרים "והיא
שעמדה".**

והשנה, יותר מאי פעם, חשוב לעצור ולחשוב, מי ומה כן
עמד לצידנו?

עמדנו אנחנו בעל כורחנו, נאחזים בחוסן האישי שלנו;
עמדו לנו שכנים, שבתוך התופת קיבלו אותנו אליהם;
עמדו לנו חברי כיתת הכוננות שחתרו להציל איפה שרק
היה ניתן;

עמדו לנו חברים חמושים שלקחו על עצמם אחריות גם
ללא תפקיד;

עמדה לנו קבוצת הוואטסאפ של האמהות שהייתה כולה
דאגה ואכפתיות;

עמד לנו צוות צח"י שניסה לסייע ועשה ללא סוף;
עמדו לנו מי שבאו אלינו ללא התלבטות במטרה להציל;
עמדו לנו אהובים ואהובות, בני משפחה וחברים מכל
הארץ שדאגו, ניסו לעזור וליוו עד לפינוי;
עמדה לנו קהילה, שבה אנשים ניסו לעזור זה לזה
בכל דרך;

**וקשה מנשוא הידיעה שיש כל כך הרבה
שלא שרדו כי לא היה מי שיעמוד לצידם.**

נזכור ולא נשכח.

נכתב ע"י צוות פסח תשפ"ד, לסדר שהתקיים בכיכר החטופים

שער רביעי - תקווה ושלוש

תקווה. יש אופי מיוחד למילה הזאת. היא שם עצם אבל כאילו יש בתוכה פועל שמניע אותה אל העתיד. תמיד אל העתיד. תמיד עם אנרגיה של "לקראת".

ואפשר לראות את התקווה כמעין עוגן, שנזרק מתוך קיום חנוק ונואש לעבר עתיד טוב וחופשי יותר. לעבר מציאות שעדיין איננה קיימת, שרובה עשוי ממשאלות לב. מדמיון. העוגן נזרק ונאחז בקרקע העתיד, והאדם ולפעמים חברה שלמה, מתחילים למשוך את עצמם אליו. זה מעשה אופטימי: היכולת להשליך את העוגן הדמיוני אל מעבר לנסיבות המוחשיות והשרירותיות מעידה על כך שבנפשו של האדם שמעז לקוות יש עדיין מקום אחד שהוא חופשי. מקום שאיש לא הצליח לדכא אותו ולא לזהם. ושכוחות מובלעת החירות הזאת שמהבהבת בנפשו של האדם המקווה, הוא יודע איך מציאות של חירות צריכה ויכולה להיראות. ומשום כך הוא גם יודע עד כמה ראוי להיאבק למענה...

דוד גרוסמן

אם/אב הסדר - מסדיר.ה את האפיקומן

אם/אב הסדר

וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים... וְכָתְתוּ חֲרָבוֹתָם לְאִתִּים, וְחַנִּיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמֵרוֹת לֹא-יִשָּׂא גּוֹי אֶל-גּוֹי חָרֵב, וְלֹא-יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה.

ישעיהו ב'

כוס רביעית

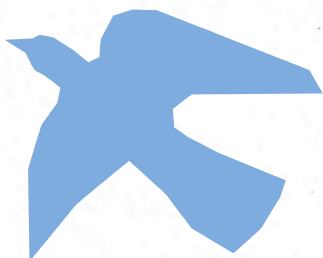
כוס נחמה נישא
לשלוש ישראל ולשלוש העולם.
לשלוש בנינו ובנותינו
העומדים על משמר גבולותיה.
לחיים ולשלוש!

כוס רביעית היא כוס של תקווה לשלוש,

שלוש כשכל אנשינו כאן, על אדמתינו.
שלוש לחיילינו.

שלוש שבו נוכל להלך בעולם בביטחון.
שנחוש את הטוב שבלב האדם.
שנמשיך לשאוף לטוב ונפעל להגשמתו.

חד גדיא

זאת רָאָה וְהִתְמַרְמֵר
הַכֶּלֶב לֵב שֶׁבֶחָצֵר
לְזוּלָל הוּא לֹא סֵלַח
וְנָשׂוּף אוֹתוֹ נִשְׂפָה!

חד גדיא...

מִן הַחוּץ זִנַּק מִקֵּל
עַל הַכֶּלֶב הַתְּנַפֵּל
וּבְשִׁצָף רַב חִבֵּט
וְהִכָּה בּוֹ מִכָּל צֵד!

חד גדיא...

הַשְּׂתוּלָל אֵז שָׁבִיב הָאֵשׁ
בְּמִקֵּל לְנִקְמָה בְּקִישׁ
הַתְּלִיחַ פִּיף וּפָף
הַמִּקֵּל כְּלִיל נִשְׂרָף!

חד גדיא...

הָאֲזִינוּ חֲבֵרָיָה
מַעֲשֵׂה בְּחַד גְּדִיָּא
הַסְּפוּר אִישׁ לֹא בָדָה
כֶּף כְּתוּב בַּהֲגָדָה!

חד גדיא...

אָבֵא אֶל הַשּׁוּק הֵלֶךְ
וְקָנָה גְּדִי צֶח וְרֶךְ
זֶה הַגְּדִי עֲזִים
הוּא קָנָה בְּשָׁנֵי זְוִזִים.

חד גדיא...

הַחֲתוּל אֶרֶךְ שָׁפֵם
מִחֲשֵׁבָה רְעָה זָמֵם
אֶת הַגְּדִי תַפֵּס בְּכַף
וְטָרוּף אוֹתוֹ טָרָף!

חד גדיא...

משמים בא מלאך
והפיל את הטבח
שמאין רוחו עצור
ושחט אז את השור!

חד גדֵיא...

בשמים קול יקרא:
"קח לרשע קח לרע
מן הארץ שד יתם
ושלום על העולם!"

חד גדֵיא...

שטרף מים, מים גל
על האש קפץ חיש קל
השתרע רגע קט
והאש כבתה מיד!

חד גדֵיא...

בא השור אל האגם
כל המים הוא לגם
כל המים אשר בו
הוא הכניס אל תוך קרבו!

חד גדֵיא...

הטבח בחר קרבן
את השור הגרגרן
הוא השחזי את הסכין
ארוחת בשר הכין!

חד גדֵיא...

אחד מי יודע ?

אחד אני יודע

אחד אלוהינו, שבשמים ובארץ.

שני לוחות הברית

שלושה אבות

ארבע אמהות

חמישה חומשי תורה

שישה סדרי משנה

ימי שבתא **שבעה**

ימי מילה **שלושה**

ירחי לידה **תשעה**

דבריא **עשרה**

כוכביא **אחד עשר**

שבטיא **שנים עשר**

מדיא **שלושה עשר**

כִּי יֵשׁ יוֹם

וַיִּנְשָׂא גַם הַדְּרוֹר
וַנִּמְחָה לְנִצְחָה אוֹת קִיץ
וּשְׂבִיב הָאוֹר יֵצֵת בְּעֵינַי
וְלֵב חֲדָשׁ יִפְעֵם בְּאָדָם
וְקָם וַיַּעֲזֹר כָּל דְּכָא בְּעוֹלָם
כִּי יֵשׁ יוֹם.

הגדה של פסח, הצופים ב'- בארות

גדרה, 1946

אם/אב הסדר

חֶסֶל

סְדוֹר פֶּסַח כָּהֱלַכְתּוּ,
כָּכֵל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקְתּוֹ.
כְּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסִדֵּר אוֹתוֹ
כִּן נִזְכָּה לַעֲשׂוֹתוֹ.

עת חירות.

פסח

עם שומר

בְּמִשְׁךָ אֵלֶי שָׁנִים אֶת יוֹם
צֵאתוֹ מִבֵּית עֶבְדִים.

וְדָרָךְ כָּל מַחִילוֹת הַשְּׁעָבוֹד,

הָאֵינְקוּוֹיזִיצָה, הַשְּׁמֵד וְהַפְּרָעוֹת

נוֹשֵׂאת הָאִמָּה בְּלִבָּהּ

אֶת הַגֶּעְגּוּעִים לַחֲפֹשׁ

בְּזִכְרוֹן עֵתִיק

אֲשֶׁר כָּלוּ מִפְּנֵה לְקִרְאת הָעֵתִיד.

מֵאֲבוֹת אֵל בָּנִים, דָּרָךְ כָּל הַדּוֹרוֹת,

נִמְסָר דִּבְרֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם כְּזִכְרוֹן אִישִׁי

אֲשֶׁר אֵינְנוּ מַחְוִיר וְאֵינְנוּ דֹהָה.

אֵיזָה יֵצֵר חֲרוֹת עֵמֶק טְבוּעַ בְּלִב עָם,

שֶׁיִּכּוֹל הִיָּה בְּאֲבִיב יָמָיו לִיצֵר

יְצִירָה כּוֹזֶאת וְלִמְסַר אוֹתָהּ מִדּוֹר לְדוֹר.

ברל כצנלסון